

ת"פ 47811/09/12 - מדינת ישראל נגד מוחמד דראושה

בית משפט השלום בנצרת

07 אפריל 2016

ת"פ 47811-09-12 מדינת ישראל נ'
דראושה

בפני כב' השופט חנא סבאג - סגן נשיא.
המאשימה
נגד
הנאשם
מוחמד דראושה

נוכחים:

מטעם המאשימה: אין הופעה (הפרקליטים בשביתה).

הנאשם: בעצמו

מטעם הנאשם: עו"ד שמואל ברזני

גזר דין

הנאשם מוחמד דראושה (להלן: "**הנאשם**"), הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן הכולל 8 אישומים, בעבירות של **קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** (3 מקרים) עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), **קבלת דבר במרמה**, עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין (4 מקרים), **ניסיון קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות** - עבירה לפי סעיף 415 סיפא + 29 לחוק העונשין. **זיוף** - עבירה לפי סעיף 418 סיפא לחוק העונשין (4 מקרים), **שימוש במסמך מזויף** - עבירה לפי סעיף 420 לחוק העונשין (3 מקרים). **גניבה בידי מורשה** - עבירה לפי סעיף 393(3) לחוק העונשין (4 מקרים), **נהיגה בזמן פסילה** - עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א 1961 ונהיגה ללא פוליסת ביטוח - עבירה לפי סעיף 2(א) ו-(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] תשל"ל - 1970.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי הנאשם היה חבר לשכת עורכי הדין ועסק במקצוע משנת 2002 עד 2009.

כפי העולה מעובדות האישום ראשון, רכשו בני הזוג יורי וזויה גאדייב (להלן: "**בני הזוג גאדייב**") דירה מחברת הבניה "דוד נתיב בע"מ" ברח' העליה 43 עפולה. לאור עיכוב הקשור לחברת הבניה לא ניתן היה בעת הרלבנטית לרשום את הדירה על שם בני הזוג גאדייב בפנקס המקרקעין.

כן עולה כי ביום 24.12.07 הגיע הנאשם לביתם של בני הזוג גאדיב בעפולה ולאחר שספרו לו על הבעיה שנוצרה, טען בפניהם כי הוא יכול להביא לרישום זכויותיהם בבית, בפנקס המקרקעין בתמורה לתשלום שכר טרחה בסך 6,000 ₪.

במעמד זה, שלמו בני הזוג גאדיב לנאשם מקדמה על סך של 2,500 ₪ ובמהלך החודש שלאחר מועד זה גבה הנאשם מבני הזוג גאדיב עוד ועוד כספים בסך כולל של כ-11,970 ₪ וזאת בטענות כזב שונות לפיהן דרוש תשלום עבור הוצאות מסמכים, תשלום לחבר של הנאשם עובד במשרד רשם המקרקעין ותשלום עבור אגרת בית משפט, כשהוא עושה כל זאת, ביוזעו כי לא ניתן כלל להביא לרישום זכויותיהם של בני הזוג גאדיב בבית והוא שלשל לכיסו את הכסף שקיבל מבני הזוג גאדיב.

כפי העולה עוד מהאישום הראשון ובמטרה לגבות כספים נוספים מבני הזוג גאדיב, ערך הנאשם מסמך הנושא חותמת בית המשפט ונחזה להיות החלטה של בית משפט בתביעה של בני הזוג גאדיב כנגד חברת "דוד נתיב בע"מ", כשלפי החלטה זו זכו המתלוננים בתביעתם ובית המשפט הורה על רישום זכויותיהם בבית. את המסמך הבדוי הציג הנאשם לבני הזוג גאדיב ובקש מהם לקבל תשלום נוסף בסך 2,000 ₪ עבור הטיפול בעניינם. בני הזוג גאדיב התנו את התשלום הנוסף בכך שהנאשם יציג בפניהם נסח מפנקס המקרקעין.

במעשיו המתוארים באישום הראשון, קיבל הנאשם מבני הזוג גאדיב במרמה סך של 14,470 ₪, כשהוא מנצל את האמון שניתן בו כעורך דין. הנאשם ערך מסמך בדוי שנחזה כאילו הוא החלטה רשמית של בית המשפט והציג את המסמך המזויף בפני בני הזוג גאדיב במטרה להוציא מהם במרמה כספים נוספים (להלן: "**האישום הראשון**").

על פי עובדות האישום השני, עבד ניסן בביב (להלן: "**בביב**") בעת הרלבנטית כנהג מונית ובחודש דצמבר 2007 הביא בביב את רכבו לתיקון במוסך בנצרת, שלאחריו נתגלו נזקים ברכב. בגין כך בקש בביב לשכור שירותיו של עורך דין.

בביב, כך עולה מעובדות האישום, פנה אל הנאשם בבקשה כי יטפל בעניינו והשניים נפגשו ביום 24.12.07 בנצרת עילית. הנאשם, לאחר ששמע את השתלשלות העניינים המליץ לו לבביב לתבוע את המוסך ולשם כך דרש ממנו וקיבל סך של 1,575 ₪.

כפי העולה עוד מהעובדות, במהלך הימים והחודשים שבאו לאחר מכן, הוציא הנאשם מבביב במרמה כספים נוספים, בתואנת שווא כי אלו נדרשים לצורך הוצאות שונות בקשר עם תביעה משפטית שהגיע לכאורה בשמו של בביב, זאת בידיעה כי הוא לא נקט בכל הליך משפטי בעניינו של בביב וכי אין בכוונתו לפעול בעניין.

בהמשך, בחודש מרץ 2008, כפי העולה מהעובדות, טען הנאשם בפני בביב כי לצורך קבלת שיק מחברת הביטוח עליו לשלם סך של 2,250 ₪ כהשתתפות עצמית, על אף שידע שמדובר בטענת כזב. בביב שילם לידי הנאשם את הסכום האמור. לאחר שהשיק לא הגיע, פנה בביב לנאשם וזה אמר שהוא צריך לנסוע למשור את השיק מחברת הביטוח ודרש מבביב לשלם לו הוצאות נסיעה בסך 300 ₪ ובביב שילם לידי את הסכום האמור, כל זאת בידיעה שאין

בכוונתו לנסוע לחברת הביטוח וכי אין כל שיק הממתין לו שם.

למחרת היום, כפי העולה עוד, טען הנאשם בפני בביב כי רכבו התקלקל וכי טרם הגיע אל חברת הביטוח וכן הציע לו לרכוש עבורו חלק חילוף לרכב במחיר מוזל של 400 ₪. בביב אשר נעתר להצעה העביר לידי של הנאשם סכום נוסף של 400 ₪ אך הנאשם לא רכש עבורו את חלק החילוף ומאותו מועד ניתק הנאשם קשר עם בביב.

בסך הכל הוציא הנאשם מבביב במרמה סך של 13,071 ₪ אותם שלשל לכיסו.

במעשיו המתוארים באישום השני, קיבל הנאשם מבביב במרמה סך של 17,221 ₪, כשהוא מנצל לשם כך את האמון שניתן בו כעורך דין (להלן: "**האישום השני**").

מעובדות האישום השלישי עולה כי בשנת 2005 נתבע חאלד עבד אל חלים (להלן: "**חאלד**") על ידי אחד מעובדיו, ראסל סאלמנה, ולצורך ייצוגו בהליך המשפטי, שכר חאלד את שירותיו של הנאשם ושילם לו סך של 1,500 ₪.

הנאשם כך עולה מהעובדות, טען בפני חאלד שלצורך הבטחת תשלום הפיצויים שיפסקו בתום ההליך, אם יפסקו, עליו להפקיד סך של 3,000 ₪ בקופת בית המשפט. בהתאם להוראת הנאשם העביר חאלד סך של 3000 ₪ לנאשם והלה שלשל סכום זה לכיסו.

כפי העולה עוד מהעובדות, בשנת 2005 נתבע חאלד על ידי עובד נוסף שלו, נור עיאדאת, בגין נזק גוף שנגרם לו בעת עבודתו ולצורך ייצוגו בהליך משפטי זה שכר חאלד את שירותיו של הנאשם ושילם לו סך של 5,000 ₪.

כפי העולה עוד, במסגרת ההליך המשפטי ניתנה לנתבע זכות להגיש חוות דעת נגדית מטעמו והנאשם הורה לחאלד להעביר לו 4,000 ₪ לצורך תשלום למומחה שיכין את חוות הדעת, וחאלד מסר לו את הכסף עם זאת, לא פנה הנאשם למומחה ושלשל לכיסו את הכסף שחאלד העביר אליו לצורך תשלום למומחה. במהלך אחד הדיונים בבית המשפט הבין חאלד שלא הוכנה חוות דעת, בעקבות זאת פנה לנאשם ובקשו להחזיר לו את התשלום בסך 4,000 ₪ אך הנאשם התחמק ממנו ולא החזיר לו את כספו.

במעשיו המתוארים באישום השלישי, כך עולה, קיבל הנאשם מחאלד במרמה סך של 7,000 ₪ בשני מקרים, כשהוא מנצל לשם כך את האמון שניתן בו כעורך דין (להלן: "**האישום השלישי**").

כפי הנתען בעובדות האישום הרביעי, ביום 10.3.03 נפגעה וופא ג'ואמיס (להלן: "**וופא**") בתאונת דרכים ונזקקה לטיפול רפואי. בעקבות התאונה, כך עולה, פנתה וופא לנאשם, אותו היא מכירה כמכר של המשפחה, ובקשה ממנו לטפל עבורה בתביעתה לפיצויים מחברת הביטוח. הנאשם נענה ונטל מידה את כל המסמכים הקשורים לתאונה. בין הצדדים לא סוכם שכר הטרחה שישולם לנאשם.

בהמשך, כפי העולה עוד מעובדות האישום, הודיעה חברת הביטוח לנאשם כי היא מסכימה לפצות את וופא בסך של 6,000 ₪ בכפוף לחתימתה על כתב קבלה וויתור. הנאשם טען בפני וופא בכזב שמדובר בהצעה ראשונית בלבד ובכוונתו לפעול על מנת לקבל הצעה טובה יותר מחברת הביטוח, ועל סמך טענת כזב זו חתמה וופא על כתב קבלה וויתור אך למרות האמור, העביר הנאשם את כתב הקבלה והוויתור לחברת הביטוח בצירוף בקשה להעביר את סכום הפיצויים לחשבונו וביום 22.10.03 העבירה חברת הביטוח לנאשם סך של 6,000 ₪ לחשבונו של הנאשם.

במעשיו המתוארים לעיל, כך נטען, קיבל הנאשם במרמה את הסכמת וופא לחתימה על המסמך ובהסתמך על המרמה העבירה חברת הביטוח לחשבונו של הנאשם סך של 6,000 ₪ לזכותה של וופא, אותם גנב הנאשם (להלן: "**האישום הרביעי**").

כעולה מעובדות האישום החמישי, בשנת 2004 היה ג'מסי ג'ואמיס (להלן: "ג'מסי") מעורב בתאונת דרכים והוא נזקק לטיפול רפואי. בעקבות התאונה, כך עולה, שכר ג'מסי את שירותיו של הנאשם לשלם קבלת פיצויים מחברת הביטוח ובין הצדדים לא סוכם שכר הטרחה שישולם לנאשם.

כפי העולה עוד מעובדות האישום, ביום 5.9.04 העבירה חברת הביטוח סך של 5,000 ₪ לחשבונו של הנאשם, בהתאם לכתב קבלה וויתור שהנאשם העביר לחברה. הנאשם שלשל את הכסף לכיסו ולא יידע את ג'מסי על קבלת הכסף אלא טען בפניו בכזב כי חברת הביטוח מסרבת לפצותו ורק לאחר חודשים רבים ולאחר שפנה ג'מסי לעורך דין אחר לבירור בחברת הביטוח חשף הנאשם בפניו את האמת.

במעשיו המתוארים כך עולה, גנב הנאשם סך של 5,000 ₪ אותם קיבל לזכותו של אחר (להלן: "**האישום החמישי**").

למעלה מן הצורך יצוין כי האישום השישי נמחק במסגרת תיקון כתב האישום.

כפי העולה מעובדות האישום השביעי, ביום 29.12.05 בגין תאונת דרכים בה היה מעורב אוסאמה מנאסרה (להלן: "**אוסמה**") הוא נזקק לטיפול רפואי וכן נגרם נזק לרכבו ולשם כך הוא שכר את שירותיו של הנאשם על מנת שייצגו אל מול חברת הביטוח. בין הצדדים, כך עולה, הוסכם כי שכר הטרחה יעמוד על סך של 500 ₪, אותם שילם לו אוסמה במפגש הראשון ביניהם.

בהמשך, פנה הנאשם ביום 27.3.06 מטעם אוסמה לחברת הביטוח בבקשה לקבל פיצויים והאחרונה הודיעה כי היא מסכימה לפצות את אוסמה בסך של 4,500 ₪ בכפוף לחתימתה של כתב קבלה וויתור. מהעובדות עולה עוד כי הנאשם החליט לשלשל את הכסף לכיסו ולכן לא יידע את אוסמה בהודעת חברת הביטוח, אלא זייף את חתימתו על כתב קבלה וויתור אותו העביר לחברת הביטוח בצירוף בקשה להעביר את סכום הפיצויים לחשבונו וביום 21.6.06 העבירה חברת הביטוח לנאשם שיק על סך 4,500 ₪ אותם שלשל הנאשם לכיסו.

הנאשם, כך עלה, הסתיר מאוסמה את עובדת קבלת הכסף מחברת הביטוח ובמטרה לקבל ממנו במרמה כספים נוספים, טען בפני שיש צורך בהגשת תביעה לבית המשפט ומשכך עליו להעביר לו סך של 500 ₪ כאגרה וביום 23.7.06 העביר אוסמה לנאשם את הכסף. בהמשך כך ובמטרה לגבות מאוסמה כספים נוספים במרמה טען הנאשם בפני אוסמה כי יש צורך בחוות דעת רפואית שעלותה 1,750 ₪, סכום אותו שילם אוסמה לנאשם ביום 13.8.06.

כפי העולה עוד מעובדות האישום השביעי, במחצית השניה של שנת 2006 ולאחר האירועים המתוארים לעיל, היה אוסמה מעורב בתאונת עבודה והוא בקש מהנאשם לייצג אותו מול המוסד לביטוח לאומי בענין זה ובין הצדדים סוכם כי שכר טרחתו של הנאשם יעמוד על סך של 700 ₪, אותם שילם אוסמה לנאשם ביום 22.12.06, אך במועד לא ידוע ולאחר שהבין אוסמה כי הנאשם מרמה אותו, ביקש אוסמה מהנאשם את כל המסמכים בעניינו. הנאשם סרב לתת לו את המסמכים עד אשר שילם לו אוסמה סכום נוסף של 500 ₪.

במעשיו המתוארים כך עולה, זייף הנאשם מסמך והציג אותו בפני חברת הביטוח בכוונה לקבל באמצעותו את כספי הפיצויים להם היה זכאי אוסמה ובהסתמך על המרמה העבירה חברת הביטוח לנאשם סך של 4,500 ₪ אותם גנב הנאשם. כמו כן, קבל הנאשם מאוסמה במרמה סך של 2,750 ₪ כשהוא מנצל את האמון שניתן בו כעורך דין (להלן: **"האישום השביעי"**).

מעובדות האישום השמיני עולה כי במועדים הרלוונטיים לאישום עבד הנאשם כסוכן מכירות של חברת פלאפון. בחודשים פברואר - מרץ 2011 הציע הנאשם לעאמר מזאוי (להלן: **"מזאוי"**) ובהמשך לחברו נאדר גרייב (להלן: **"גרייב"**), לעבור מחברת הטלפון בהן היו מנויים עד אותה עת לחברת פלאפון. מזאוי וגרייב, כך עולה, הסכימו וביקשו לרכוש טלפונים ניידים מסוג סמסונג ונוקיה ולצורך ביצוע העסקה מסרו לנאשם את פרטי כרטיס האשראי שלהם.

הנאשם החליט לעשות שימוש במרמה בפרטי כרטיסי האשראי של מזאוי וגרייב ולצורך כך זייף את חתימתם על הסכם לרכישת מנוי מחברת פלאפון ומכשיר מסוג אייפון, את המסמך המזויף העביר לחברת פלאפון ועל בסיס הזיוף העבירה החברה לנאשם שני מכשירי אייפון חדשים אשר נמכרו על ידי הנאשם לאחרים תמורת סך של 2,000 ₪ כל אחד, אותם שלשל לכיסו.

כפי העולה עוד, דבר הזיוף והמרמה התגלה רק לאחר שחברת פלאפון החלה לחייב את מזאווי וגרייב בגין מכשירי האיפון.

במעשיו המתוארים לעיל, כך עולה, זייף הנאשם מסמכים והציג אותם בפני חברת פלאפון. הנאשם מכר את מכשירי האיפון וגנב את הכסף שקיבל תמורתו בסך של 4,000 ₪ (להלן: **"האישום השמיני"**).

מעובדות האישום התשיעי עולה כי ביום 10.7.11 קיבל הנאשם הודעה ממשד הרישוי כי רישיונו נפסל החל מיום 3.8.11 אך ביום 16.8.12 נהג הנאשם ברכב מסוג ניסן מ.ר. 2536027 מאיכסאל לתחנת המשטרה בטבריה, על אף שהוא פסול נהיגה וכשנהיגתו ברכב אינה מכוסה על ידי פוליסת ביטוח בת תוקף (להלן: **"אישום תשיעי"**).

טיעוני הצדדים לעונש

במסגרת טיעוניה לעונש ביקשה המאשימה להדגיש את חומרת מעשיו של הנאשם אשר זייף מסמכי בית משפט, דרש מלקוחות תשלום עבור אגרות וחווות דעת מומחים פיקטיביים ולקח לכיסו כספי נאמנות שהופקדו לידי מתוקף תפקידו וזאת באמצעות טענות שווא, שקרים ומניפולציות.

כן הוסיפה המאשימה וטענה כי על אף שרישיון עריכת הדין של הנאשם נשלל בעקבות הגשת תלונות נגדו בלשכת עורכי הדין, הדבר לא הרתיע אותו מלהמשיך ולפעול בפעילות הפלילית גם לאחר שרישיונו נשלל.

כן הוסיפה המאשימה וטענה כי במעשיו פגע הנאשם במספר ערכים חברתיים לרבות, אמון הציבור במקצוע עריכת הדין, קניינים של לקוחותיו, האמון שהופקד בידי ובזכותם החוקתית של המתלוננים בגישה לערכאות השיפוטיות.

בקביעת מתחם העונש ההולם הדגישה המאשימה את התכנון שקדם לביצוע העבירות, את השיטתיות, את חלקו הבלעדי של הנאשם כיוזם וכמחולל וכן את הנזק הכלכלי והפגיעה באמון הלקוחות שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירות תוך שסברה, בהסתמך על אסופת פסקי דין שהוגשו מטעמה, כי מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאישומים נע בין מספר חודשי מאסר ועד 15 חודשי מאסר וביקשה מבית המשפט בקביעת העונש לשלוח מסר הרתעתי שיהיה בו כדי להרתיע את הנאשם ונאשמים בפוטנציה.

מנגד ביקש בא כוח הנאשם להתחשב בשיהוי הרב מאז ביצוע העבירות ועד לחקירתם לראשונה על ידי גורמי החקירה, כן ביקש להתחשב בעובדה כי הנאשם היה מכור לבעיית ההימורים והוא נקלע לבעיות כלכליות דבר שגרם לו מדי פעם למעול בכספי הלקוחות על מנת לכסות את חובותיו כאשר במקביל הוא יצג לקוחות אחרים בתביעות ולא מעל בכספם.

בא כוח הנאשם ביקש עוד להתחשב בהודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה, בלקיחת האחריות על המעשים ובעובדה כי הכספים שנגזלו הופקדו בקופת בית המשפט ובעיקר בהליך הטיפול בו החל הנאשם נוטל חלק.

בקביעת העונש ההולם הפנה בא כוח הנאשם לפסקי דין מטעמו הקובעים כי יש לראות באירועי כתב האישום כאירוע רחב ומעשה אחד שנבע מאותה מחשבה פלילית ומאותו הלך רוח, תוך שסבר כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי או של"צ ללא הרשעה ועד לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות וביקש להתחשב בשיהוי הניכר מאז ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום וכן בהתחשב בהליך השיקום בו החל הנאשם נוטל חלק להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות שיביא לפגיעה פחותה יותר בילדיו ובת זוגו ובסיכויי השיקום.

הנאשם בדבריו לעונש ביקש למסור כי הוא מצטער על מעשיו ועל הפגיעה באחרים, וביקש לאפשר לו להשתקם ולהמשיך בדרך החדשה בה בחר.

אשתו של הנאשם, גברת חנין זועבי דראושה (להלן: "חנין"), ביקשה אף היא למסור את דבריה לעונש, ובעיקר ביקשה

להדגיש את התקופה הקשה, כלכלית ונפשית שעברה עליה, לאחר שהאמינה לנאשם ועמדה לצידו, בעוד יתר בני המשפחה סרבו לתמוך בו ואף נידו אותו ולבסוף הבינה שיש לו בעיית הימורים והיא נאלצה להתמודד עם החובות ותיקי ההוצאה לפועל שהותיר לה הנאשם.

חנין ביקשה עוד להדגיש את קשיה באיתור עורך דין שיסייע במסע שלה לעצב את הנאשם מחדש ומנתה את מספרם הרב של עורכי הדין שנבחרו על ידה לייצג את הנאשם, אלה שלא היתה להם השפעה על הנאשם ועל הצלת משפחתה, עד שלבסוף הכירה את עורך הדין ברזני שהבהיר לה כי דבר ראשון שעליה לעשות זה להסדיר את הפיצוי והוסיפה כי במהלך נסיונותיה לארגן את הכסף, פנתה לכל המשפחה, לחברים לעבודה אך כולם סברו שכל שקל שינתן הוא לשווא וסגרו בפניה את הדלתות ובסופו של דבר היא הצליחה לקחת הלוואה דרך האינטרנט ימים ספורים לפני המועד שהוקצב להפקדת הפיצוי.

באשר להליך הטיפול בו החל הנאשם נוטל חלק ציינה חנין כי זה סייע לנאשם להבין שיש לו בעיה, והוא כיום מודה בקיומה ומנסה באמצעות הכלים שהוענקו לו להתמודד עמה כדי לא ליפול שוב.

תסקיר

בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירים מטעם שירות המבחן ממנו עולה כי הנאשם כבן 39 נשוי ואב לשתי בנות, אשר רכש את השכלתו האקדמאית בירדן לאחר שזכה למלגה לימודית ולאחר שובו ארצה עבר בהצלחה את מבחני לשכת עורכי הדין ושימש כעורך דין מורשה מאז שנת 2002.

במפגשיו הראשונים עם קצינת המבחן, מסר הנאשם כי המניע למעשיו היה הצורך העז להוכיח לעצמו ולבני משפחתו והסובבים אותו כי הוא מצליח ובעל כוח ותדמית מוערכת כעורך דין והוסיף כי התקשה לכלכל את עצמו ולעמוד בהוצאות פתיחת משרד ועל כן נאלץ לבצע את העבירות.

בתסקיר הראשון שהוגש ציינה קצינת המבחן כי אומנם הביע הנאשם בפניה צער וכאב רב נוכח מעשיו אותם רואה ככשל התנהגותי ומוסרי ועל אף כי הביע אמפטיה כלפי נפגעי העבירה ואף התחבר לנזק החומרי והנפשי שהוא גרם להם והצהיר כי בכוונתו להחזיר את כל הכסף שגזל מהם, התרשמה כי המדובר באדם בעל יכולות קוגניטיביות וכישורי דיבור ושפה ברמות גבוהות מאוד אותם מנצל להערכתה בצורה מניפולטיבית במטרה להיטיב את מצבו המשפטי, והוסיפה כי בשיחה עמו אודות ריבוי העבירות והחזרתיות המאפיינת אותו, לא זיהתה חשבון נפש אמיתי או אמפטיה למתלוננים ואף לא הפקת לקחים לאחר ההסתבכות הראשונה ועל אף כי הושעה בשנת 2009 מתפקידו כעורך דין הוא המשיך לבצע עבירות מרמה וזיוף לאחר מכן. אי לכך העריכה קצינת המבחן כי הסיכוי להישנות התנהגות דומה בעתיד הינו גבוהה.

גם בתסקיר השני, ציינה קצינת המבחן כי לא היה שינוי מהותי בעמדותיו של הנאשם ובמידת האחריות האישית אותה

לקח על ביצוע העבירות תוך שהעריכה כי לנאשם נטייה למיקוד חיצוני בהתייחסותו לנסיבות הסתבכותו הפלילית והוא מיחס אותה אך ורק למשבר הכלכלי שחוזה באותה תקופה, וגם בתסקיר שבה והעריכה קצינת המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד.

בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר נוסף, שלישי, בו ציינה קצינת המבחן כי בשיחה שהתקיימה עם הנאשם הוא מסר כי בחווייתו לא הצליח לבטא את עצמו עד סוף בשיחותיו הקודמות וכן התבייש לשתף בבעיית ההימורים ממנה סובל והצורך שלו בהליך שיקומי וטיפולי במישור זה, והוסיפה כי לשאלתה מדוע בחר כעת לשתף את קשייו הבהיר בפניה כי משהבין כי עלול לקבל עונש בדמות מאסר בפועל חרד מאוד וגרם לו לשתף את קשייו.

קצינת המבחן הוסיפה וציינה, גם בתסקיר זה, כי הנאשם התקשה להתחבר לפגיעה אשר נגרמה למתלוננים והתרשמה כי המדובר באדם המרוכז בעצמו ובמחירים אותם משלם בגין הסתבכותו הפלילית תוך שימוש ביכולותיו הוורבליות באופן מניפולטיבי ללא שערך, במהלך כל תקופת הקשר אל מול שירות המבחן, חשבון נפש מעמיק, לא התחבר לבעייתיות שבהתנהגותו ואף לא היה שינוי באמפטיה אותה מגלה כלפי הסבל שנגרם למתלוננים, והעריכה כי המדובר באדם שאינו אותנטי ואינו מחובר למעשיו כאשר הצהרותיו בדבר מוכנותו להתבונן בעצמו מונעת ממקום מניפולטיבי ולא ממקום אותנטי כך גם בעיית ההימורים אותה העלה מונעת מאימת הדין ולא מהכרה אמיתית בבעיה ושוב העריכה כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד.

יחד עם זאת ציינה קצינת המבחן כי ניכר כי ההליך הפלילי גרם למשבר בחיי הזוגיות דבר אשר תרם ועודד אותם לפנות לטיפול זוגי.

בתסקיר הרביעי שהוגש בעניינו של הנאשם, שהתבסס על מידע שהתקבל מעמותת "אפשר" - המרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים, ועל מפגש נוסף עם הנאשם ציינה קצינת המבחן כי הנאשם החל לבטא עמדה שונה מאשר בעבר כלפי המתואר בכתב האישום, והוא הביע חרטה פורמאלית והתחבר באופן ראשוני לפגיעה באחר והיה מסוגל לזהות את הבעייתיות בהתנהגותו כאשר להערכתה שינוי זה מבוסס בעיקרו על רקע של חשש מתקופת מאסר וממחירים אישיים נוספים כגון משבר בזוגיות, שלילת רישיון העיסוק כעורך דין ותחושת האשמה והבושה עקב השמועות בכפר על מעשיו.

קצינת המבחן הוסיפה כי הנאשם הסביר כי הרקע לביצוע העבירות היה בעיית התמכרותו להימורים והצורך בהשגת כסף למימון ההימורים והחובות שהצטברו והבהיר כי הוא מוכן לבצע את כל הנדרש על מנת לקדם את מצבו האישי והמשפטי כולל השתלבות במסגרות טיפוליות המותאמות לצרכיו והוסיף כי החל בהליך טיפול פרטני מיוזמתו אצל פסיכולוג פרטי וכן השתלב בקבוצה לעזרה עצמית "מהמרים אנונימיים" והוא הביע שביעות רצון גבוהה מהשתתפותו בקבוצה ושיתף כי הוא מקבל כלים להתמודדות יעילה לצד הבנה והתחברות לקשייו לאחר שלמד את משמעות ההתמכרות והשלכותיה על חייו.

קצינת המבחן ציינה עוד כי מדיווח שהתקבל מעמותת "אפשר" עלה כי הנאשם מגיע לכל המפגשים שנקבעו עם גורמי הטיפול והוא מגלה רמה גבוהה של נכונות ומוטיבציה לשיתוף פעולה וכן רצון להיכנס להליך טיפולי אורך טווח אשר

מטרתו לסייע לו להתחבר לאטיולוגיה של התמכרותו להימורים, לשמר את הפסקת השימוש, וללמוד דרכי התמודדות אפקטיבית.

בסוף תסקיר זה ציינה קצינת המבחן כי על רקע המחירים האישיים אותם ממשיך הנאשם לשלם הוא גילה שינוי בעמדותיו הן מילוליות והן בפועל והוסיפה כי הנאשם הופנה לאחר שביטא הסכמה ונכונות להשתלבות בתוכנית ייעודית לעברייני מרמה וזיוף.

בתסקיר נוסף שהוגש בעניינו, שהתבסס על דיווח מעמותת "אפשר", ציינה קצינת המבחן כי הנאשם גילה רצון בהתקדמות בהליך השיקומי והמליצה עם תום ההליך הטיפולי להשתלב בקבוצה טיפולית בתחום המרמה.

גם בתסקיר אחרון שהוגש, המבוסס על דיווח מעמותת "אפשר", ציינה קצינת המבחן כי מהדוח שהתקבל, הנאשם נחוה כעורך ביקורת עצמת אודות התנהלותו העבריינית בעבר תוך הבעת אמפטיה למתלוננים, והוסיפה כי לאור ביסוס תעסוקה יציבה ותקינה לצד קיומו של הליך טיפולי משמעותי בתחום ההתמכרות לצד תמיכת בת זוגו מהווים להערכתה גורמים שעשויים לעזור לנאשם להתמיד ולבסס את השינוי באורח חייו ובכך להפחית את הסיכון להישנות עבירות מרמה.

לסיכום המליצה קצינת המבחן על העמדתו של הנאשם בצו מבחן למשך 18 חודשים, במטרה לעקוב אחר המשך השתתפותו במסגרות הטיפול, לצד עונשים מוחשיים ומציבי גבול ברור כגון קנס ופיצוי משמעותי וכן מאסר שירוצה בעבודות שירות.

דין והכרעה

בסעיף 40 ג' (א) לחוק העונשין נקבע כי מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות שביצע נאשם, יקבע בהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40 ב' לחוק, תוך התחשבות בחומרת העבירה קרי הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

חומרת העבירות - הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו

ספק אם יש צורך להכביר מילים אודות חומרת מעשי הנאשם והערכים החברתיים שנפגעו כשעסקין בעבירות, זיוף, שימוש במסמך מזויף, גניבה בידי מורשה וקבלת דבר במרמה ובמיוחד כשאלה מבוצעות בנסיבות מחמירות על ידי עורך דין במסגרת עבודתו. אין גם להתעלם מהערך החברתי שנפגע לאחר שנהג הנאשם ברכב כשאינו מורשה לעשות כן.

חומרת מעשיו של הנאשם מדברת בעד עצמה. ברצף מעשיו, הוכיח הנאשם את פגיעתו בחברה ובערכים המוגנים בה במגוון תחומים. הנאשם קיבל במרמה מהמתלוננים סכום העולה על 50,000 ₪ תוך שהוא מציג בפני חלקם מסמכים מזויפים, הנחזים להיות החלטות בית המשפט, זייף חתימת לקוחותיו על מסמכי כתבי קבלה וויתור בחברות ביטוח ונטל את הכספים לכיסו, גובה תשלומים עבור עריכת חוות דעת מומחים בתיקים המתנהלים בבית המשפט ונטל את הכספים לכיסו, וכן עושה שימוש בפרטי כרטיסי אשראי שהגיעו לידי מתוקף תפקידו ורוכש באמצעותם טלפונים יקרי ערך.

נדמה שאין ויכוח לגבי חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם. והרי לצד החומרה העקרונית הנודעת ככלל לעבירה של קבלת דבר במרמה כתוצאה מעצם שליחת יד בכספי המתלוננים, גלומה בעבירה גם הפרת אמון כלפי המתלוננים אשר סמכו על הנאשם כי זה ייצג אותם בהליכים המשפטיים אך תחת זאת הוא מועל בכספיהם ואף ביצע עבירות נוספות של זיוף מסמכים ושימוש במסמכים המזוייפים.

יחסי אימון בין לקוח לעורך דינו הן עמודי הבסיס של מקצוע עריכת הדין. פגיעה באמון זה על ידי מעשים דוגמת אלה אשר ביצע הנאשם גורמת לנזק תדמיתי לכלל ציבור עורכי הדין ופוגעת באמון שהציבור רוחש להם.

יפים להמחשת עניין זה הדברים שנאמרו לאחרונה בע"פ 1082/14 אשרף ג'סאר נגד מדינת ישראל, בזה הלשון:

"משנה משקל יש לתת לכך שהמערער הוא עורך דין, שנאמנות ויושר אמורים להיות נר לרגליו. ללא שמירה על האמון הבסיסי בין עורך דין ללקוחו לא יוכל לסכון מקצוע עריכת הדין, וחמור מכך - אנשים לא יוכלו לתת מבטחם בעורכי דין חרף הצורך להיזקק לשירותים משפטיים לשם הגנה על זכויותיהם"

יפים גם הדברים שנאמרו בע"פ 7090/06 אמנון פרידמן נגד מדינת ישראל (16/10/2007) ע"י כב' השופט א' א' לוי, ברוח דומה:

"המערער מעל באמונם של לקוחות אשר שכרו את שרותיו כעורך-דין, ובאחדים מהמקרים תוצאות מעשיו גרמו לאותם לקוחות תמימים נזקים קשים. אולם, לא רק את שמו הכתים המערער, אלא גם את שמו הטוב של ציבור שלם העושה מלאכתו נאמנה, הואיל ונשמת אפו של מקצוע עריכת הדין הוא האמון שהציבור נותן בו, והתנהגות מן הסוג בה חטא המערער, עלולה לערער אמון זה מן היסוד"

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, הינן זכות הקניין של המתלוננים, לאחר שהנאשם שלח את ידו בכספיהם, וכן באמון כלפיו כעורך דין, שכן חלק מהמתלוננים הוציאו מכיסם כספים עבור יצוגם בהליכים משפטיים, תוך מתן אמון מלא בנאשם כי יבצע את מלאכתו נאמנה, תחת זאת הוא הפר את האימון כלפי לקוחותיו ופגע באימון הכללי שאנשים רוחשים לכלל ציבור עורכי דין והוסיף חטא על פשע עת זייף החלטה שיפוטית ופגע בטוהר המידות ובשלטון החוק והצדק החברתי המאפיין ככלל החלטות שיפוטיות ובאמון שאנשים רוחשים למערכת המשפט.

בנסיבותיו של התיק שבנדון, אין חולק כי הפגיעה בערכים המוגנים חמורה וממשית. המתלוננים הפקידו בידי הנאשם את מיטב כספם, לתשלום אגרות בית משפט וחוות דעת מומחים בתיקי בית המשפט, בידיעה ברורה שמדובר בעורך דין אשר מעצם תפקידו ניתן לתת בו אמון מלא, כי הוא פועל בדרך ההולמת את מקצוע עריכת הדין. תחת זאת, הנאשם ניצל אמון זה לרעה, ובמקום לעשות שימוש נכון בכספים שהועברו לו הוא גזל את כספי לקוחותיו, זייף החלטות ומסמכים.

במעשיו מעל הנאשם, בכספי המתלוננים, פגע באמון הבלתי מסויג שרחשו לו, מעצם היותו עורך דין וכן פגע פגיעה קשה במקצוע עריכת הדין ובאמון כלל הציבור.

גם בנהיגתו בזמן פסילה וללא פוליסת ביטוח פגע הנאשם בערכים של שלום ובטחון משתמשי הדרך ועיקרון שלטון החוק.

מדיניות הענישה הנהוגה

כפי שציינתי לעיל חומרת מעשיו של הנאשם מדברת בעד עצמה, אומנם ביצע הנאשם עבירות במישורים שונים אך בסופו של יום מטרותם היתה אחידה, השגת כסף שאינו שייך לו, קרי ביצוע גזל פשוטו כמשמעו, כשהוא אינו בוחל באמצעים, ולשם כך זייף החלטה אשר בסופו של יום נחזתה להיות החלטה של בית המשפט ועשה בה שימוש על ידי הציג מסמך זה בפני לקוחותיו במטרה לגבות מהם כספים נוספים וכן חתם בשם לקוחות אחרים על כתבי קבלה וויתור ושלשל כספים שהתקבלו מחברות ביטוח לכיסו.

מעשיו אלה של הנאשם לצד מוכנותו לזייף ולהשתמש במסמך מזויף הנחזה להיות החלטה שיפוטית מחייבת ענישה מכאיבה ומרתיעה המבטאת את חומרת מעשיו, את היקפם, את הנזק שנגרם למתלוננים, הנזק התדמיתי שנגרם, ככלל, לכלל ציבור עורכי הדין ולאיומן הציבור בהם, את החזרת הגזל או אי החזרתו לבעליו וכן שיכלול אלמנט הרתעתי אשר יהא בו כדי לשלוח מסר הרתעתי לפיו, כל מי ששם לו למטרה לגזול כספי אחרים, תוך שימוש בכובע עריכת הדין ותוך זיוף ושימוש במסמכים מזויפים הנחזים להיות מסמכים רשמיים יענש בעוצמה.

האינטרס הציבורי קורא להילחם בתופעה זו בדרך של ענישה מחמירה ומשמעותית המבטאת את הסלידה ממעשים אלה וזאת כדי למנוע הישנותם של מעשים מעין אלה הפוגעים בציבור התמים, בכספו ובאיומן הכללי כלפי כלל ציבור עורכי הדין ומערכת המשפט.

בית המשפט התייחס לא אחת לחומרתן של עבירות המרמה ולפגיעה הקשה בביטחונם של הקורבנות וכלל האזרחים, ובדבר הצורך בנקיטה במדיניות ענישה מחמירה, הולמת וראויה, אשר יהא בה כדי לשדר מסר ראוי, הולם ומרתיע לנאשם ספציפי בפועל ולנאשמים אחרים בכוח.

באשר להחמרה הנדרשת כאשר מדובר בעבירות המבוצעות על ידי עורך דין אשר מעל באיומן הלקוח וגזל מהם נפסק בע"פ 696/82 - מדינת ישראל נ' דוד בן אליהו לאלו, פ"ד לז(4), 533, עמ' 538-539 כי:

"אולם, מעל לכול, מן הראוי להחמיר בדינו של המשיב בהתחשב בתפקידו ובמעמדו בתור עורך-דין. זאת לא רק בשל הנזק שעבירות כאלה גורמות לשם הטוב וליוקרה של מקצוע עריכת הדין - אם כי אינני מזלזל אף בגורם זה - אלא בראש ובראשונה, משום שרואה אני באיומן המוחלט ביושרם של עורכי הדין משום נכס ציבורי רב ערך, אשר הפגיעה בו ראויה להענשה משמעותית. יותר ויותר נזקק כמעט כל אזרח לעזרתו של עורך-דין, הן להסדרת יחסיו עם הרשות והן לפתרון בעיותיו הכלכליות והמשפטיות. הוא מפקיד בידי עורך-דין ללא היסוס את רכושו וכן את סודותיו האינטימיים, וזאת מתוך איומן מוחלט ועיוור, שהלה יעשה שימוש בכל אלה אך ורק לטובת מרשו, לפי מיטב יכולתו והבנתו. שחיקה באיומן זה, שהאזרח, בצדק, רוחש לעורכי הדין בישראל, יש לראות בה משום היזק ציבורי מירבי, ועל-כן יש להעניש בחומרה כל מי שבמעשיו עלול לגרום לשחיקה כזו".

בקביעת מתחם הענישה אין לצפות למציאת מקרים הזהים בעובדות למקרה בו עסקין הן מבחינת גובה הסכומים שנגזלו על ידי עורכי הדין והן באשר לעבירות הנלוות שבוצעו, היקפן וחומרתן, אך נראה כיבעירות מרמה וגזל שבוצעו על ידי עורכי דין הוטלו עונשים הנעים בין מספר חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר בפועל:

ת"פ (י"ם) 5439/08 מדינת ישראל נגד סלומון יצחק הטיל בית המשפט **6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות** מאסר על תנאי וקנס על נאשם שהינו עורך דין במקצועו ואשר לאחר שמונה להיות מנהל עיזבון של המתלוננים נטל לעצמו והשתמש בכספי העיזבון השייכים לאחת המתלוננים סכומים שהצטברו לסך כולל של 250,000 ₪.

ת"פ 5538-09 מ.י. פרקליטות מחוז ת"א - פלילי נ' אבני השית בית המשפט **9 חודש מאסר** ועונשים נלווים על עורך דין במקצועו, שהורשע לאחר ניהול הוכחות, במסגרת שני אישומים נפרדים, בביצוע עבירות של גניבה בידי מורשה, זיוף ושימוש במסמך מזויף לאחר שקיבל ממתלונן סכום כולל של כ- 30,000 ₪ שהיה דרוש לצורכי אגרות וערובות לבית משפט, אך שלשל סכום זה לכיסו במקום לעשות בו את השימוש שלשמו הוא ניתן לו וכן קיבל סכום של כ- 5,000 ₪ ממתלוננת חייבת בהליכי הוצל"פ, על מנת להעביר סכום זה לטובת הזוכה שהיה לקוחו ותחת זאת שלשל הנאשם את הכסף לכיסו ואף זייף יפוי כוח של הזוכה על מנת שיוכל להמשיך ולבצע פעולות בתיק ההוצל"פ.

רע"פ 3679/08 אסכנדר זאהי נ' מדינת ישראל, במקרה זה הורשע עו"ד כי שלשל לכיסו פיצוי כספי שנפסק למתלוננת, בסך 30,000 ₪. הופעל נגדו מאסר מותנה והושת עליו עונש כולל של 12 חודשים, בפועל.

רע"פ 6190/08 צברי נ' מדינת ישראל, (מיום 5/1/09) שם הוטלו **12 חודשי מאסר בפועל**, 12 חודשי מאסר על תנאי, קנס סמלי ופיצוי בסך 18,000 ₪, על עו"ד שגנב מלקוחו 15,000 ₪. העונש נותר על כנו בערעור.

ת"פ 6996-06-12 מדינת ישראל נ' טאהא הודה הנאשם והורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן החובק שישה אישומים שונים בגין 8 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, 6 עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה של זיוף, עבירה של שבועת שקר, עבירה של שיבוש מהלכי משפט ושתי עבירות של הדחה בחקירה אותם עבר במסגרת עיסוקו כעורך דין. בית המשפט גזר עליו **14 חודשי מאסר** בפועל לצד עונשים נלווים.

רע"פ 4897/05 שור נ' מדינת ישראל, (מיום 27/6/05) הוטלו, במסגרת ערעור, **15 חודשי מאסר בפועל** ועונשים מותנים על עו"ד שמעל בכספי לקוחות בסך של כ- 180,000 ₪, ובנוסף שיתף פעולה עם אחרים על מנת להונות אזרחים. בית המשפט הדגיש כי מעשים כגון אלו מחייבים הטלת מאסר מאחורי סורג ובריח.

עפ"ג (מחוזי-באר שבע) 25122-02-13 **מדינת ישראל**, (מיום 3/7/13), שם דובר בעורך דין שגנב מבני זוג קנדיים שביקשו לרכוש דירה בישראל סך כולל של 360,000 ₪ ואשר מעל בכספים בשל הסתבכות עסקית וחובות לצד שלישי. הובהר כי מדובר באדם נורמטיבי, וכי שירות המבחן המליץ להציבו במבחן. על הנאשם הוטלו בסופו של יום **20 חודשי מאסר בפועל**, 12 חודשי מאסר על תנאי, קנס סמלי ופיצוי בסך 40,000 ₪, גם לאחר שהוגש ערעור העונש נותר על כנו.

בעבירת נהיגה בזמן פסילה, ללא רשיון תקף וללא ביטוח, השיתו בתי המשפט על ערכאותיהם השונות, עונשים מגוונים, החל ממאסר על תנאי וכלה במאסר בפועל למספר חודשים. זאת כמפורט להלן:

בפ"ל (פ"ת) 3821-12-11 **מדינת ישראל נ' גדללה**, (מיום 24.10.13), הורשע הנאשם בביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, ללא רשיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח, והוטלו עליו 24 חודשי פסילה בפועל והוארך מאסר על תנאי.

בתת"ע (פ"ת) 6718-12-10 **מדינת ישראל נ' עאזם**, (מיום 13.3.13), הורשע הנאשם על-פי הודאתו בעבירות של נהיגה ללא רשיון נהיגה תקף (הרשיון לא היה בתוקף במשך כ-7 שנים וחצי) ובנהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, ונדון ל-3 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, וכן לפסילה למשך 10 חודשים.

בעפ"ת (מח' נצ') 40136-03-13 **סלימאן נ' מדינת ישראל**, (מיום 27.5.13), התקבל ערעורו של נאשם, אשר הורשע בביצוע עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רשיון נהיגה תקף וללא ביטוח ועבירות נלוות. בית משפט השלום גזר על הנאשם חודשיים מאסר בפועל, וכן פסילה למשך שנתיים. בית המשפט המחוזי קבע כי עונש המאסר בפועל בן החודשיים יומר ב-5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

כקבוע בסעיף 40 ט' לחוק במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה על בית המשפט ליתן את הדעת לשיקולים רבים לרבות התכנון שקדם לביצוע העבירה, היקף התכנון, הנזק שהיה צפוי להיגרם, ניצול מעמד או כוח לרעה וכן לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה. נסיבות אלו נלמדות מעובדות כתב האישום בה הורשע הנאשם וכן מטיעוני הצדדים.

אין להקל ראש בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות המיוחסות לנאשם כשלחומרה ולפסול הטבוע והנודע ככלל לעבירות קבלת דבר במרמה, גניבה בידי מורשה, הזיוף, השימוש במסמך מזויף מתווספות במקרה הנוכחי, העובדה כי המדובר בנאשם שהינו עורך דין, אשר ביצע את העבירות במסגרת תפקידו לאחר שתכנן את מעשיו בקפידה, לאורך תקופה ארוכה, תוך ניצול מעמדו ומקצועו והאימון שניתן לו בתור עורך דין.

גם הצטברות העבירות, ריבוי, הסכומים שנגזלו, מוסיפים פן של חומרה לנסיבות ביצוע העבירה. השילוב בין העבירות, וביצוען יחדיו, במקביל על ידי הנאשם תוך פגיעה במספר רב של אנשים מוסיפים, אף הם, לא מעט חומרה לתמונת התנהלותו והתנהגותו החמורה של הנאשם.

משך ביצוע העבירות, ביצוען במסגרת תפקידו כעורך דין של מספר מתלוננים אשר סמכו עליו כי הוא ייצגם נאמנה, ניצול יחסי האמון המיוחדים בינו לבין המתלוננים, שימוש בפלטפורמה של מערכת המשפט וזיוף החלטה הנחזית להיות החלטה של בית משפט, תוך פגיעה בניהולו התקין של מקצוע עריכת הדין ומערכת בתי המשפט, כמו גם זיוף חתימת

לקוח על כתב קבלה וויתור, מלמדים על אי מורא בפני החוק ותאווה בצע, ומוסיפים נופך של חומרה לנסיבות ביצוע העבירות.

גם בחינת הנזק הפוטנציאלי והנזק הקונקרטי כתוצאה ממעשיו של הנאשם הינו רחב היקף. הנאשם שלשל, לכיסו את כספם של המתלוננים אשר ביקשו להגיש תביעות וציפו לזכות בתביעותיהם ולקבל פיצויים תוך שסמכו על הנאשם, אשר במקום לבצע את תפקידו נאמנה, הוא מעל בכספיהם, ובאמון הבלתי מסויג שרחשו לו ופגע פגיעה קשה הן במתלוננים והן במקצוע עריכת הדין ובאמון כלל הציבור והן באמון במערכת המשפט והצדק החברתי היוצא תחת ידי הערכאות השיפוטיות.

הפרה של הנורמות על ידי הנאשם בהיותו עורך דין מחייבת ענישה מרתיעה שתבהיר לו ולנאשמים בפוטנציה כי בתי המשפט לא יקלו עם עורכי דין המועלים באימון הציבור ופוגעים בציבור עורכי הדין ובמערכת כולה.

יפים לעניין זה דברי כב' השופטת עדנה ארבל בע"ע 11744/04 עו"ד מאיר זיו נ' הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב שם נקבע:

"עורך דין נדרש לעמוד ברף נורמטיבי גבוה. תחת גלימתו מסתופפות, זו בצד זו, כל אותן חובות הייחודיות למקצועו, וביניהן גם החובה לכבד את החוק, החובה לשמר את מעמד קהילת עורכי הדין, את כבוד המקצוע ואת האמון שרוחש הציבור לעורכי הדין, אמון שהוא מאבני היסוד לפעולתם".

סעיף 40(א)(11) רישא לחוק העונשין מאפשר לשקול בקביעת מתחם העונש ההולם, את הניצול לרעה של מעמדו של נאשם העומד לדין. בענייננו, אין ספק כי הנאשם ניצל את מעמדו ואת הידע שיש לו לרעה, וזייף החלטה אשר נחזתה להיות החלטה שיפוטית, החתים לקוחות על כתבי קבלה וויתור על מנת שיצליח להעביר לכיסו כספים, זייף וחתם בשם לקוחות אחרים על כתבי קבלה וויתור, שיקר לאחרים וגבה מהם סכומים עבור שכר טרחה בעוד שבפועל לא ביצע כלום עבורם ובדומה ביקש תשלומים עבור הכנת חוות דעת משפטית ובמקום להעביר את הכסף למומחים שלשל את הכסף לכיסו.

בהינתן מקבץ שיקולים אלה מצאתי איפוא כי מתחם הענישה ההולם בענייננו של הנאשם הינו החל ממספר חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בפועל בגין כל אישום מהאישומים 1 עד 8 (למעט אישום מס' 6 שכאמור נמחק) וכן מאסר על תנאי ועד למספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ופסילת רישיון נהיגה החל ממספר חודשים ועד 12 חודשי פסילה בגין האישום מס' 9.

העונש הראוי- נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

קבוע בסעיף 40 יא' לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם יש מקום להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ושיש בהם כדי להשפיע על גזר דינו, במסגרת זו בית המשפט יתן את דעתו למספר רב של שיקולים לרבות לפגיעה של העונש בנאשם; לנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירות ומהרשעתו; למידת נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב; התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה; לחלוק הזמן מעת ביצוע העבירה ועברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

בטיעוניו לעונש ביקש הסניגור להתחשב בהודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה, חלוק הזמן ובעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי וכי הוא החל בהליך טיפולי בבעיית ההימורים שיש לו. בהקשר זה יש לציין כי על אף העדר עבר פלילי ועל אף חלוק הזמן, יהיה על הנאשם בבוא יום גזר הדין לשאת במחיר מעידתו.

אין ספק בעיני שהנאשם כבר שילם מחיר אישי וחברתי כבד לאור שלילת רישיון עריכת הדין ודומני כי עצם ההליך הפלילי, הוא בעל השפעה קשה וכואבת על הנאשם ועל בני משפחתו. הנאשם, שעד להעמדתו לדין משמעת, תפקד כעורך דין מצליח וכמפרנס עיקרי, הושעה מעיסוקו, מטה לחמו נגדע, אשתו נאלצה למצוא עבודה אחרת, והמשפחה נקלעה למשבר כלכלי קשה שסופו לא ברור, כתוצאה מהליכי ההוצאה לפועל אשר נפתחו כנגד הנאשם וכן כתוצאה מהחובות שנצברו ומההלוואות שנאלצה אשתו לקבל כדי שתוכל להחזיר לכל המתלוננים בכתב האישום את הכספים שגזל מהם הנאשם.

כמובן שהמשבר המשפחתי אינו קשור רק להיבט הכלכלי, והשפעתו נודעת גם במישור היחסים הבינאישיים בין בני המשפחה, כפי שאלה פורטו בדבריה של חנין, אשתו של הנאשם, אשר סיפרה כי כתוצאה מהגשת כתב האישום, בני משפחתו המורחבת של הנאשם בחרו לנדות אותו, ואף סירבו לתמוך בו.

בבואי לגזור את עונשו של הנאשם התחשבתי בהודאתו בעובדות כתב האישום, בחרטתו, בגילוי האמפטיה כלפי המתלוננים, על אף שזו הגיעה בשלב מאוחר בחיי ניהול התיק, כמו כן במאמציו ומאמצי בת זוגו להפקיד את כספי הפיצויים בקופת בית המשפט ובעיקר להליך הטיפול בו החל הנאשם נוטל חלק לאחר שהפנים את הצורך הטיפולי בבעיית ההימורים שהיתה ככל הנראה הרקע למעשיו ובבקשתו המגובה בהמלצת קציני המבחן לאפשר לו להשתקם.

שקלתי את הטיעונים כולם ובעיקר את העובדה כי המחוקק הותיר את הפתח, במקרים החריגים ויוצאי הדופן, לסטות מעקרון ההלימה, מטעמים של שיקום. אכן, כשמדובר בנאשם אשר לאור אופיו, נסיבותיו ועברו, עדיין לא אבד הסיכוי להשיבו למוטב והמבקש להשתקם, יש מקום לשקול את העדפת הפן השיקומי.

מלשון סעיף 40 לחוק העונשין, עולה כי לאחר שבית המשפט קובע את מתחם העונש "ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם".

עם זאת אין ללמוד מהסעיף כי די בהבעת נכונות בעלמא, אלא שיש להראות הליך ממשי ומשמעותי של שיקום, לצד פוטנציאל שיקומי גבוה הנלמד ממספר רב של נסיבות. בעניין זה יפים הדברים שנקבעו ברע"פ 7683/13 פרלמן נ'

מדינת ישראל (23.2.2014) בזה המילים:

" וכפי שנקבע, לא אחת, יש להצביע על פוטנציאל שיקומיגבוה ... על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם".

המבחן איזה נאשם יכנס בנעלי המשתקם הוא מבחן קשה, מלאכת קביעת האיזון הראוי בין השיקולים הנוגעים לסיכויי השיקום לבין שיקולי הגמול וההרתעה הראויים היא מורכבת. כשלאיזון מורכב זה יש גם ליתן, במקרה בו עסקינן, משקל הולם גם לחומרה הנודעת לעבירה בה הורשע.

אין מחלוקת כי העבירות בהן הורשע הנאשם הינן מן החמורות, בעיקר נוכח ריבוי המקרים, שהעונש ההולם אותן צריך להיות מאחורי סורג ובריח לתקופה ארוכה, יחד עם זאת משהשתכנע בית המשפט כי יש להעדיף את הפן השיקומי אין לפסול אפשרות קיצורה של אותה תקופת מאסר תוך הקלה בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע ואף סטיה מאותו מתחם כשנסיבות המקרה מאפשרות זאת.

בעניין זה יפים דבריו של כב' השופט ס. ג'ובראן בע"פ 5291/12 אבו האני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.11.2012):

"בענייננו יש הצדקה להעדיף את האינטרס השיקומי, שבמהותו נחשב כאינטרס ציבורי, על פני אינטרס ההרתעה של הכלל. כמו גם, נכון לדידנו לסטות במקרה זה מהתוצאה המתחייבת מיישום מבחן ההלימה בין העונש לחומרת העבירה. כל זאת מפני ששוכנענו שיש מקום לתת ביטוי מובהק יותר להצלחה שנחל המערער בהליך השיקומי ובטיפולים לגמילה מהתמכרותו להימורים, שבהם נטל חלק בסיוע שירות המבחן ושירותי הרווחה בעירו... איננו חיים בחברה נקמנית שכל חפצה הוא להעניש את חברה אשר סטו מדרך הישר אך לשם הענישה. אנו חיים בחברה שפועלת לקדם את ביטחונם האישי של חברה, בין היתר, באמצעות המשפט הפלילי תוך שימוש במנגנון הענישה ככלי להרתעה אינדיבידואלית וקולקטיבית, ולצד זאת אנו פועלים לשיקום החוטאים כדי לשלבם בחזרה בחיי החברה כחברים תורמים שמסייעים לקידומה".

במקרה בו עסקינן, ועל אף הנזקים שספג הנאשם ובני משפחתו כתוצאה מביצוע העבירות וניהול התיק, לא מצאתי סיבות המצדיקות סטייה ממתחם העונש שנקבע על ידי, נוכח היקף העבירות, התכנון שקדם לביצוען וכן ובעיקר מספרם הרב של המקרים בהם מעל הנאשם באימון הציבור וגזל את כספם תוך לעיתים פגיעה בסיכוייהם לזכות למשפט הוגן בתיקים בהם ייצג, ומצאתי נוכח המוטיבציה השיקומית שגילה הנאשם, כי יש לגזור עליו עונש, מאחורי סורג ובריח, בחלקו הנמוך שלהמתחם ההולם שנקבע על ידי, שיהווה גמול הולם לסלידה ממעשיו, מצד אחד והקלה בעונשו בשל ההליך השיקומי שעבר הנאשם, מצד שני.

לא נעלם מעיני כי עונש מאחורי סורג ובריח, אינו מיטיב עם הנאשם וכרוכה בכך בפגיעה אישית ותדמיתית קשה, אך בכך אין לו להלין אלא על עצמו. לא נעלמה מעיני גם המלצת שירות המבחן אשר ביכר את השיקול השיקומי, אך יש לזכור כי על בית המשפט לתת דעתו בנסיבות חמורות אלו לשיקולים נוספים בדמות הרתעה, אינטרס הציבור, שאט הנפש והסלידה ממעשי הנאשם, ואלו אינם באים לידי ביטוי בענישה שהוצעה.

על יסוד מכלול השיקולים שפורטו, נסיבותיו של הנאשם, אל מול האינטרס הציבורי, חומרת העבירות, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הענישה הנוהגת והראויה, לקיחת האחריות, ההליך השיקומי בו החל הנאשם נוטל חלק, מצאתי כי באופן חריג, יש לקבוע את העונש המתאים של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם הענישה שנקבע על ידי, תוך המלצה לשב"ס לשלבו במהלך ריצוי המאסר בהליכי שיקום אינטנסיביים, שמא יהא בכך כדי להפחית את הסיכון להישנות ביצוע עבירות, על ידו, בעתיד.

אשר על כן הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

אני מטיל על הנאשם מאסר בפועל של 12 חודשים.

אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 7 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על אחת מהעבירות בהן הורשע למעט עבירה של נהיגת רכב ללא ביטוח תקף.

הנאשם יפצה את הנפגעים המצויינים בכתב האישום בהתאם לנזקים המפורטים בכתב האישום.

המאשימה תמציא תוך 14 יום רשימה מלאה של כל הנפגעים לרבות פרטי חשבונות הבנק של הנפגעים.

הפקדון שהופקד בסך 52,000 ₪ ישמש עבור הפיצוי שנפסק לנפגעים.

הנאשם ישלים את יתרת הפיצוי, במידה ותהיה כזו, תוך 120 יום ועם הפקדת יתרת הסכום יושלם הפיצוי לנפגעים.

לאור סיכויי השיקום הממשיים הנני ממליץ בפני רשויות שב"ס לשבץ את הנאשם בכלא שיקומי ולאפשר לנאשם להשתלב בהליך שיקומי מתאים וזאת בין כותלי הכלא.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה למאשימה.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום בבית משפט המחוזי בנצרת.

עמוד 17

ניתנה והודעה היום כ"ח אדר ב' תשע"ו, 07/04/2016 במעמד הנוכחים.

חנא סבאג , סגן נשיא

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

נוכח נימוקי הבקשה ובהעדר תגובת המדינה (בשל שביתת הפרקליטים) הנני נעתר לבקשה ו מחליט לעכב את תחילת ריצוי המאסר עד לתאריך 1.6.16.

הנדון יתייב למאסר בבית המעצר קישון באותו יום עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון.

על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל אפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס.

טלפונים: 08-9787336, 08-9787377

להבטחת התייצבותו של הנאשם לריצוי המאסר, הנני מורה כי הנאשם יחתום על ערבות עצמית על סך 10,000 ₪ עוד היום במזכירות בית המשפט.

כמו כן הנני מורה על הוצאת צו עיכוב יציאה מן הארץ כנגד הנאשם וזאת למשך 180 יום או עד לתחילת ריצוי מאסרו, הכל לפי המוקדם.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לשב"ס ולמאשימה.

ניתנה והודעה היום כ"ח אדר ב' תשע"ו, 07/04/2016 במעמד הנוכחים.

חנא סבאג , סגן נשיא